

PRAWO ADMINISTRACYJNE - 9

mgr Anna Maciąg

e-mail: anna.maciag@uwr.edu.pl

administratywistka.pl

NACZELNE A CENTRALNE ORGANY AR

Cecha	Naczelne organy administracji rządowej	Centralne organy administracji rządowej
Sposób tworzenia organu	Powoływane przez Prezydenta bezpośrednio lub po uprzednim wyborze przez Sejm. *Prezydent - szczególny organ, traktowany jako naczelny	Tworzone w drodze w drodze ustawowej (czasem za pomocą rozporządzeń) i powoływane przez PRM lub ministrów.
Właściwość miejscowa	Obejmuje obszar całego państwa	
Prawotwórstwo	Możliwość tworzenia form aktów prawnych np. rozporządzenia, uchwały, zarządzenia, które są ogłaszane w Dzienniku Ustaw.	W sferze normotwórczej wydają one jedynie zarządzenia, które noszą różne nazwy no regulaminy, wytyczne, instrukcje. Te akty nie są zazwyczaj publikowane.
Pozycja	Zwierzchnie wobec organów centralnych.	Zwierzchnie wobec organów terenowych.
Stosunek wobec administracji rządowej	Organy zwierzchnie wobec pozostałych organów (i innych podmiotów organizacyjnych państwa) w strukturze administracji rządowej.	Nie wchodzą w skład rządu, poza wyjątkami określonymi w ustawach. Organy te noszą niekiedy nazwy sugerujące kolegialny ich skład (np. komitet, komisja), jednak zazwyczaj są organami monokratycznymi.
Przykłady	PRM, RM	<ul style="list-style-type: none"> •podległe Sejmowi: Główny Inspektor Pracy, Prezes UODO; •podległe PRM: Szef Służby Cywilnej, RPP; •podległe ministrom: np. Ministrowi Zdrowia: Główny Inspektor Sanitarny.

RADA MINISTRÓW I MINISTROWIE

KSZTAŁTOWANIE SKŁADU OSOBOWEGO RM

- skład RM - RM składa się z PRM i ministrów. W skład RM mogą być powoływani wiceprezesi RM. Prezes i wiceprezes RM mogą pełnić także funkcję ministra. W skład RM mogą być ponadto powoływani przewodniczący określonych w ustawach komitetów;
- tryb powołania: Konstytucja;
- ministrowi może realizować wyznaczony dział (lub działy) administracji rządowej albo działać jako tzw. minister „bez teki”.

MINISTER JAKO ORGAN MONOKRATYCZNY I CZŁONEK ORGANU KOLEGIALNEGO

- Minister zajmuje jednocześnie **dwie pozycje**:
 - jest członkiem Rady Ministrów - kolegialnego organu administracji rządowej;
 - jest organem kierującym określonym działem administracji rządowej;
- **Minister jako organ monokratyczny** m.in. kieruje określonymi działami administracji rządowej lub wypełnia zadania wyznaczone mu przez PRM;
- **Minister jako członek organu kolegialnego** m.in.:
 - jest członkiem Rady Ministrów;
 - uczestniczy, na zasadach określonych w Konstytucji RP, w ustalaniu polityki państwa.

AR W WOJEWÓDZTWIE

Zadania administracji rządowej w województwie wykonują:

- wojewoda;
- organy rządowej administracji zespolonej w województwie, w tym kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży;
- organy niezespolonej administracji rządowej;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, jeżeli wykonywanie przez nie zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw lub z zawartego porozumienia;
- starosta, jeżeli wykonywanie przez niego zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw;
- inne podmioty, jeżeli wykonywanie przez nie zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw.

WOJEWODA

Wojewoda jest:

- 1) przedstawicielem Rady Ministrów w województwie;
- 2) zwierzchnikiem rządowej administracji zespolonej w województwie;
- 3) organem rządowej administracji zespolonej w województwie;
- 4) organem nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego i ich związków pod względem legalności, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 5) organem administracji rządowej w województwie, do którego właściwości należą wszystkie sprawy z zakresu administracji rządowej w województwie niezastrzeżone w odrębnych ustawach do właściwości innych organów tej administracji;
- 6) reprezentantem Skarbu Państwa, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach;
- 7) organem wyższego stopnia w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego
- 8) obowiązany zapewnić gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa w województwie w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki.

Wojewoda kontroluje pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykonywanie przez organy samorządu terytorialnego zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez nie na podstawie ustawy lub porozumienia z organami administracji rządowej.

Wojewodę **powołuje i odwołuje** Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Na **stanowisko** wojewody może być powołana osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) posiada tytuł zawodowy magistra lub tytuł równorzędny;
- 3) daje rękojmię należytego wykonywania obowiązków wojewody;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) korzysta z pełni praw publicznych;
- 6) cieszy się nieposzlakowaną opinią.

PRM kieruje działalnością wojewody, w szczególności wydając w tym zakresie wytyczne i polecenia, żądając przekazania sprawozdań z działalności wojewody oraz dokonując okresowej oceny jego pracy.

PRM sprawuje nadzór nad działalnością wojewody na podstawie kryterium zgodności jego działania z polityką Rady Ministrów.

Minister właściwy do spraw administracji publicznej sprawuje nadzór nad działalnością wojewody na podstawie kryterium zgodności jego działania z powszechnie obowiązującym prawem, a także pod względem rzetelności i gospodarności.

Właściwy minister wykonuje swoje uprawnienia wobec wojewody w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Wojewoda jest obowiązany do udzielania właściwemu ministrowi lub centralnemu organowi administracji rządowej, w wyznaczonym terminie, żądanych przez niego informacji i wyjaśnień.

Spory między wojewodami oraz między wojewodą a członkiem Rady Ministrów lub centralnym organem administracji rządowej rozstrzyga Prezes Rady Ministrów.

Prezes Rady Ministrów może upoważnić ministra właściwego do spraw administracji publicznej do wykonywania, w jego imieniu, przysługujących mu wobec wojewody uprawnień, z wyjątkiem powoływania i odwoływania wojewody oraz rozstrzygania sporów między wojewodą a członkiem Rady Ministrów lub centralnym organem administracji rządowej.

Wojewoda sprawuje nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Wojewoda wykonuje zadania przy pomocy urzędu wojewódzkiego oraz organów rządowej administracji zespolonej w województwie.

Dyrektor generalny urzędu wojewódzkiego zapewnia jego prawidłowe funkcjonowanie. Prawa i obowiązki dyrektora generalnego urzędu określa odrębna ustawa.

W celu usprawnienia działania organów rządowej administracji zespolonej w województwie wojewoda może tworzyć delegatury urzędu wojewódzkiego.

Wojewoda nadaje urzędowi wojewódzkiemu statut podlegający zatwierdzeniu przez Prezesa Rady Ministrów.

Statut jest ogłaszany w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

W skład urzędu wojewódzkiego wchodzi komórki organizacyjne:

- 1) wydziały - do realizacji merytorycznych zadań urzędu;
- 2) biura - do realizacji zadań w zakresie obsługi urzędu;
- 3) oddziały jako komórki organizacyjne wewnątrz komórek wymienionych w pkt 1 i 2.
- 3. Statut urzędu wojewódzkiego określa w szczególności: 1) nazwę i siedzibę urzędu;
- 2) nazwy stanowisk dyrektorów wydziałów;
- 3) nazwy wydziałów oraz innych komórek organizacyjnych urzędu;
- 4) zakresy działania wydziałów i innych komórek organizacyjnych urzędu oraz, jeżeli odrębne ustawy tak stanowią, zakres kompetencji przypisanych określonym w ustawach stanowiskom lub funkcjom urzędowym;
- 5) nazwy, siedziby i zakresy działania delegatur, o których mowa w art. 14;
- 6) inne sprawy istotne dla organizacji i funkcjonowania urzędu.

Zmiana statutu urzędu wojewódzkiego polegająca na aktualizacji wykazu jednostek podporządkowanych wojewodzie lub przez niego nadzorowanych nie wymaga zatwierdzenia przez Prezesa Rady Ministrów.

Szczegółową organizację oraz tryb pracy urzędu wojewódzkiego określa **regulamin ustalony przez wojewodę w drodze zarządzenia.**

Wojewoda, w celu realizacji powierzonych mu zadań, **wydaje zarządzenia.**

Wojewoda:

- 1) reprezentuje Radę Ministrów na uroczystościach państwowych i w czasie oficjalnych wizyt składanych w województwie przez przedstawicieli państw obcych;
- 2) współdziała z właściwymi organami innych państw oraz międzynarodowych organizacji rządowych i pozarządowych, na zasadach określonych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych.

Wojewoda jest informowany o służbowym pobycie członków Rady Ministrów w województwie.

Wojewoda reprezentuje w swoich wystąpieniach stanowisko zgodne z ustaleniami przyjętymi przez Radę Ministrów.

Wstrzymanie egzekucji administracyjnej przez wojewodę

- 1. Wojewoda może, w drodze decyzji administracyjnej, wstrzymać egzekucję administracyjną.
- 2. Wstrzymanie egzekucji administracyjnej, z zastrzeżeniem ust. 4, może nastąpić w szczególnie uzasadnionych przypadkach, na czas określony, i może dotyczyć czynności każdego organu prowadzącego egzekucję administracyjną.
- 3. O wstrzymaniu egzekucji administracyjnej wojewoda informuje ministra właściwego w sprawie postępowania, w związku z którym toczy się egzekucja administracyjna.
- 4. Wstrzymanie przez wojewodę egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze pieniężnym może być dokonane w odniesieniu do tej samej należności tylko jednorazowo, na okres nie dłuższy niż 30 dni.
- 5. O wstrzymaniu egzekucji administracyjnej, o której mowa w ust. 4, wojewoda niezwłocznie zawiadamia również ministra właściwego do spraw finansów publicznych, z podaniem przyczyny jej wstrzymania.

Zakres i kryteria kontroli sprawowanej przez wojewodę

Wojewoda kontroluje:

- 1) wykonywanie przez organy rządowej administracji zespolonej w województwie zadań wynikających z ustaw i innych aktów prawnych wydanych na podstawie upoważnień w nich zawartych, ustaleń Rady Ministrów oraz wytycznych i poleceń Prezesa Rady Ministrów;
- 2) wykonywanie przez organy samorządu terytorialnego i inne podmioty zadań z zakresu administracji rządowej [zadania zlecone], realizowanych przez nie na podstawie ustawy lub porozumienia z organami administracji rządowej.

Wojewoda w szczególnie uzasadnionych przypadkach może kontrolować sposób wykonywania przez organy niezespolonej administracji rządowej działające w województwie zadań wynikających z ustaw i innych aktów prawnych wydanych na podstawie upoważnień w nich zawartych.

Kontrola, powyższa, wykonywana jest pod względem:

- 1) legalności, gospodarności, celowości i rzetelności - w odniesieniu do działalności organów administracji rządowej oraz innych podmiotów;
- 2) legalności, gospodarności i rzetelności - w odniesieniu do działalności organów samorządu terytorialnego.

ADMINISTRACJA ZESPOŁONA W WOJEWÓDZTWIE

Wojewoda jako zwierzchnik rządowej administracji zespolonej w województwie:

- 1) kieruje nią i koordynuje jej działalność;
- 2) kontroluje jej działalność;
- 3) zapewnia warunki skutecznego jej działania;
- 4) ponosi odpowiedzialność za rezultaty jej działania.

Organy rządowej administracji **zespolonej** w województwie wykonują swoje zadania i kompetencje przy pomocy urzędu wojewódzkiego, chyba że odrębna ustawa stanowi inaczej.

Szczegółową organizację rządowej administracji zespolonej w województwie określa statut urzędu wojewódzkiego.

Do obsługi zadań organów rządowej administracji zespolonej nieposiadających własnego aparatu pomocniczego tworzy się w urzędzie wojewódzkim wydzielone komórki organizacyjne. Regulaminy urzędów obsługujących organy rządowej administracji zespolonej są zatwierdzane przez wojewodę.

W celu usprawnienia działania organów rządowej administracji zespolonej w województwie wojewoda może tworzyć delegatury urzędów je obsługujących.

Organy rządowej administracji zespolonej w województwie przekazują wojewodzie informacje o wynikach prowadzonych, na podstawie odrębnych ustaw, kontroli ich dotyczących.

ADMINISTRACJA NIEZESPOŁONA W WOJEWÓDZTWIE

Organami niezespólonej administracji rządowej są terenowe organy administracji rządowej podporządkowane właściwemu ministrowi lub centralnemu organowi administracji rządowej oraz kierownicy państwowych osób prawnych i kierownicy innych państwowych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania z zakresu administracji rządowej w województwie:

- 1) szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowi komendanci uzupełnień;
- 2) dyrektorzy izb administracji skarbowej, naczelnicy urzędów skarbowych i naczelnicy urzędów celno-skarbowych;
- 3) dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i dyrektor Specjalistycznego Urzędu Górniczego;
- 4) dyrektorzy okręgowych urzędów miar;
- 5) dyrektorzy okręgowych urzędów probierczych;
- 6) dyrektorzy urzędów morskich;
- 7) dyrektorzy urzędów statystycznych;

- 8) dyrektorzy urzędów żeglugi śródlądowej;
- 9) graniczni i powiatowi lekarze weterynarii;
- 10) komendanci oddziałów Straży Granicznej, komendanci placówek i dywizjonów Straży Granicznej;
- 11) państwowi graniczni inspektorzy sanitarni;
- 12) regionalni dyrektorzy ochrony środowiska.

Powoływanie i odwoływanie organów niezespólonej administracji rządowej następuje na podstawie odrębnych ustaw.

Ustanowienie organów niezespólonej administracji rządowej może następować wyłącznie w drodze ustawy, jeżeli jest to uzasadnione ogólnopaństwowym charakterem wykonywanych zadań lub terytorialnym zasięgiem działania przekraczającym obszar jednego województwa.

Organy niezespólonej administracji rządowej działające w województwie są obowiązane do składania wojewodzie rocznych informacji o swojej działalności w województwie, do końca lutego każdego roku.

W przypadku gdy obszar działalności organu przekracza obszar jednego województwa, informację, o której mowa w ust. 1, składa się wszystkim właściwym wojewodom.

AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO W WOJEWÓDZTWIE

Na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawach **wojewoda oraz organy niezespolonej administracji rządowej stanowią akty prawa miejscowego** obowiązujące w województwie lub jego części.

Organy niezespolonej administracji rządowej działające w województwie są obowiązane do uzgadniania z wojewodą projektów aktów prawa miejscowego stanowionych przez te organy na podstawie odrębnych przepisów.

W zakresie nieuregulowanym w przepisach powszechnie obowiązujących **wojewoda może wydawać rozporządzenia porządkowe**, jeżeli jest to niezbędne do ochrony życia, zdrowia lub mienia oraz do zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego.

Rozporządzenia porządkowe mogą przewidywać, za naruszenie ich przepisów, kary grzywny wymierzane w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń

Rozporządzenie porządkowe wojewoda przekazuje niezwłocznie Prezesowi Rady Ministrów, marszałkowi województwa, starostom, prezydentom miast, burmistrzom i wójtom, na których terenie rozporządzenie ma być stosowane.

Prezes Rady Ministrów uchyla, w trybie nadzoru, akty prawa miejscowego, w tym rozporządzenia porządkowe, ustanowione przez wojewodę lub organy niezespólonej administracji rządowej, jeżeli są one niezgodne z ustawami lub aktami wydanymi w celu ich wykonania, a także może je uchylać z powodu niezgodności z polityką Rady Ministrów lub naruszenia zasad rzetelności i gospodarności.

Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb kontroli aktów prawa miejscowego ustanowionych przez wojewodę i organy niezespólonej administracji rządowej, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ich zgodności z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz polityką Rady Ministrów.

Zasady i tryb ogłaszania aktów prawa miejscowego oraz wydawania wojewódzkiego dziennika urzędowego określają odrębne przepisy.

Każdy, czyj interes prawny lub uprawnienie zostały naruszone przepisem aktu prawa miejscowego, wydanym przez wojewodę lub organ niezespółonej administracji rządowej, w sprawie z zakresu administracji publicznej, może zaskarżyć przepis do sądu administracyjnego.

Przepisu nie stosuje się, jeżeli w sprawie orzekał już sąd administracyjny i skargę oddalił.

Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, gdy wojewoda lub organy niezespółonej administracji rządowej nie wykonują czynności nakazanych prawem albo przez podejmowane czynności prawne lub faktyczne naruszają prawa osób trzecich.

W przypadkach, w/w, sąd administracyjny może nakazać organowi nadzoru wykonanie niezbędnych czynności na rzecz skarżącego.

SKRYPT

NASTĘPNE ZAJĘCIA: WŁADZE JST

Źródła:

W prezentacji wykorzystano:

- *Prawo administracyjne*, J. Boć (red.), Kolonia Limited 2010,
- ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie
- Skrypt z PA.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

mgr Anna Maciąg

e-mail: anna.maciag@uwr.edu.pl

administratywistka.pl